

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 14Co/574/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1613201223
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Edita Szabová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2013:1613201223.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľky: B. Z., Q.. X., H.. XX.X.XXXX, C. R. XX, C. (A. M. S. navrhovateľky Z. X., H.. X.X.XXXX, T. XX.X.XXXX) zastúpená advokátskou kanceláriou Consilior Iuris, s.r.o., so sídlom Miletičova 23, 821 09 Bratislava, proti odporcovi: A. E., H.. XX.XX.XXXX, C. M. XXX/XX, XXX XX K., o vydanie bezdôvodného obohatenia a o návrhu navrhovateľky na nariadenie predbežného opatrenia, o odvolaní odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Malacky, č. k. 4C/16/2013-10, zo dňa 27.2.2013

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie Okresného súdu Malacky, č. k. 4C/16/2013-10, zo dňa 27.2.2013 **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd nariadil predbežné opatrenie, ktorým zakázal odporcovi nakladať s peňažnými prostriedkami vo výške 135.000,- eur na všetkých účtoch, ktorých majiteľom je odporca a ktoré sú zriadené v bankách so sídlom v Slovenskej republike, previesť vlastnícke právo k predmetným peňažným prostriedkom, požičať ich, investovať ich, alebo inak zmariť alebo sťažiť ich vymoženie.

V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že navrhovateľka sa svojim návrhom domáha od odporcu vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 135.000,- eur. Svoj návrh odôvodnila tým, že odporca sa zhruba pred tromi až štyrmi mesiacmi začal o navrhovateľku zaujímať, začal jej robiť nákupy, upratovať a takýmto spôsobom sa ľstivo vtierať do priazne navrhovateľky. V minulosti bola liečená na schizofréniu, nepozná hodnotu peňazí a má problémy s pamäťou. V januári 2013 synovec navrhovateľky zistil, že má zrušené právo disponovať s jej účtom. Okamžite kontaktoval navrhovateľku a išiel s ňou do VÚB banky, a.s., kde navrhovateľka zistila, že novým disponentom na jej účte je odporca. Ďalej zistila, že dňa 3.1.2012 previedla sumu 135.000,- eur na č.ú. 30917014554/0200 odporcu. Odporca ľstivo zneužil vek, chorobu a slabé psychické zdravie navrhovateľky a v hrubom rozpore s dobrými mravmi primäl navrhovateľku ako daryňu uzatvoriť s odporcom ako obdarovaným dňa 3.1.2013 darovaciu zmluvu, predmetom ktorej bolo darovanie peňažných prostriedkov vo výške 135.000,- eur. Vzhľadom na svoj vysoký vek a skutočnosť, že zle počuje aj vidí, síce navrhovateľka podpísala darovaciu zmluvu, avšak nemala vôľu darovať peňažné prostriedky cudziemu človeku. Neuvedomovala si, čo podpisuje. Preto ide o absolútne neplatný právny úkon v zmysle ust. § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ). Navrhovateľka si nepamätá, že by uzatvárala darovaciu zmluvu, ani nevie, čo sa dňa 3.1.2012 dialo v banke. Vie, že tam bola s nejakými mužmi, z toho jedného nepozná a druhý bol odporca a vie, že niečo podpisovala.

Navrhovateľka sa zároveň domáhala nariadenia predbežného opatrenia, ktorým by súd zakázal odporcovi nakladať s peňažnými prostriedkami vo výške 135.000,- eur na všetkých účtoch, ktorých je majiteľom a ktoré má zriadené v bankách so sídlom v Slovenskej republike z dôvodu, že je daná reálna obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Pri rozhodovaní súd vychádzal z ust. §§ 102 ods. 1, 74 ods. 2, 75 ods. 6, 76 ods. 1 písm. e) a ods. 4 O.s.p..

Súd sa po oboznámení s návrhom navrhovateľky vo veci samej a s návrhom na nariadenie predbežného opatrenia, s darovacou zmluvou z dňa 3.1.2013 a so žiadosťou o vyplatenie podielových listov zo dňa 3.1.2012 stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi uvedenými v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, a preto ďalšie dôvody v odôvodnení rozhodnutia neuviedol.

O trovách konania nerozhodol s tým, že o nich rozhodne v konečnom rozhodnutí o veci samej.

Proti uzneseniu podal včas odvolanie odporca. Namietal, že navrhovateľka svoj návrh odôvodnila iba tým, že v duševnej poruche previedla na účet odporcu sumu 135.000,- eur, teda skoro celý svoj majetok a je tu reálna obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. Podľa jeho názoru neboli splnené zákonné dôvody na nariadenie predbežného opatrenia. Rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z jednostranného vyhodnotenia opísaných skutočností, ktoré nie sú podložené žiadnymi dôkazmi preukazujúci skutkový stav veci, ktorý by opodstatňoval vydanie predbežného opatrenia.

Argumentoval tým, že vek navrhovateľky nemôže byť dôvodom absolútnej neplatnosti darovacej zmluvy podľa § 37 ods. 1 OZ a navrhovateľka v čase podpisovania darovacej zmluvy a prevodu finančných prostriedkov nebola pozbavená spôsobilosti na právne úkony, ani je spôsobilosť na právne úkony nebola žiadnym spôsobom obmedzená. Ak od roku 2010 dokázala navrhovateľka žiť sama v jednoizbovom byte a predtým žila sama v rodinnom dome, nie je predpoklad, že by trpela nejakým vážnym ochorením alebo duševnou poruchou, keďže nevyužívala ani žiadnu opatrovateľskú službu. Nie je ničím podložené, že by sa v minulosti navrhovateľka skutočne liečila na schizofréniu. Táto choroba má rozmanité formy a prejavy, a podľa jeho názoru nemôže mať vplyv na schopnosť navrhovateľky rozpoznať a ovládať svoje konanie, prejavíť svoju slobodnú vôľu. Existuje pochybnosť, či navrhovateľka trpí schizofréniou alebo duševnou poruchou, keďže v návrhu sa hovorí o schizofrénií a v odôvodnení predbežného opatrenia o duševnej chorobe, pričom ide o rozdielne ochorenia (poukaz na rozdiely v uvedených ochoreniach).

Zdôraznil, že dôkazy, ktoré navrhovateľka predložila k návrhu na vydanie bezdôvodného opatrenia nepreukazujú nutnosť naliehavo upraviť pomery účastníkov, ani reálnu obavu, že by bol výkon súdneho rozhodnutia ohrozený. Oba predložené dôkazy navrhovateľka vlastnoručne podpísala za účasti ďalších nestranných osôb (notára a pracovníčky banky), doposiaľ nepoprela pravosť svojich podpisov ani skutočnosť, že sa oboch úkonoch osobne zúčastnila.

Namietal tiež, že právny zástupca navrhovateľky odporcu oslovil až listom zo dňa 11.3.2013, teda v deň, kedy mu bolo doručené uznesenie o nariadení predbežného opatrenia. Podľa jeho názoru rozsah splnomocnenia, ktoré bolo právnomu zástupcovi udelené navrhovateľkou ho neoprávňuje na podanie návrhu na vydanie bezdôvodného obohatenia.

Okrem toho uviedol, že predbežné opatrenie v predmetnej veci považuje za zbytočné aj z dôvodu, že navrhovateľka je informovaná o tom, že odporca má od 7.2.2013 zaistený účet na základe príkazu na zaistenie finančných prostriedkov na účte (č.k. I PO-V-4/2013-BA4) a zároveň bola odporcovi dňa 10.1.2013 odobratá aj hotovosť vo výške 7.834,56 eur, ktorú má v depozite Okresné riaditeľstvo PZ Bratislava IV. Vydaným predbežným opatrením došlo k dvojnásobnému zaisteniu finančných prostriedkov odporcu, čím by došlo k porušeniu jeho ústavných práv. Doteraz odporcovi nebolo vznesené obvinenie a ani nie je preukázané, že by sa nejakým spôsobom snažil mariť akékoľvek konanie.

Navrhol, aby odvolací súd uznesenie Okresného súdu zmenil tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietne.

Dňa 16.7.2013 bol okresnému súdu doručený z Notárskeho úradu JUDr. Márie Šimkovej úmrtý list navrhovateľky Z. X., z ktorého vyplýva, že navrhovateľka dňa XX.X.XXXX umrela. A.. Š. listom zo dňa 31.7.2013 súdu oznámila, že ako jediná dedička prichádza do úvahy sestra poručiteľky (navrhovateľky) B. Z., Q.. X., H.. XX.X.XXXX, C. R. XX, C..

Na základe výzvy Okresného súdu Malacky zo dňa 6.8.2013 B. Z. podaním zo dňa 30.8.2012 súdu oznámila, že mieni ako navrhovateľka pokračovať v konaní 4C/16/2013-36 v právnej veci navrhovateľky

Márie Ondrejkočovej. Zároveň súdu predložila plnú moc na zastupovanie, ktorú udelila Consilior Iuris s.r.o. dňa 12.6.2013.

Podľa § 107 ods. 1 O.s.p. ak účastník stratí spôsobilosť byť účastníkom konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončilo, súd posúdi podľa povahy veci, či má konanie zastaviť alebo prerušiť, alebo či môže v ňom pokračovať.

Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia konanie súd preruší najmä vtedy, ak ide o majetkovú vec a navrhovateľ alebo odporca zomrel; v konaní pokračuje s dedičmi účastníka, prípadne s tými, ktorí podľa výsledku dedičského konania prevzali právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide, a to len čo sa skončí konanie o dedičstve, ak povaha veci nepripúšťa, aby sa v konaní pokračovalo skôr.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) prejednal vec podľa ust. § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie odporcu v 2. rade nie je dôvodné.

Odvolací súd sa v prvom rade zaoberal s otázkou, či vzhľadom na úmrtie navrhovateľky a skutočnosť, že do rozhodovania o odvolaní odporcu nemal k dispozícii výsledok dedičského konania, môže pokračovať v odvolacom konaní o nariadenie predbežného opatrenia. Keďže predbežné opatrenie má len dočasný charakter, dospel k záveru, že vzhľadom na povahu veci je možné, aby v konaní pokračoval pred ukončením dedičského konania (§ 107 ods. 3, koniec textu za bodkočiarkou).

Podľa ustanovenia § 102 ods. 1 O. s. p., ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne vydá predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

Podľa ustanovenia § 76 ods. 1 písm. e) O.s.p. predbežným opatrením môže súd uložiť účastníkovi najmä, aby nenakladal s určitými vecami alebo právami.

Nariadenie predbežného opatrenia predpokladá, aby sa osvedčila aspoň danosť práva (nároku), a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe predbežnej úpravy. Predbežné opatrenie nie je konečné rozhodnutie, a jeho účelom je dočasná úprava pomerov účastníkov. Podmienkou pre jeho vydanie je osvedčenie, že bez okamžitej i keď len dočasnej úpravy právnych pomerov by bolo právo účastníkov ohrozené. V danom prípade je potrebné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako i osvedčenie, že existuje nebezpečenstvo bezprostrednej ujmy.

Keďže súd prvého stupňa využil zákonnú možnosť podľa § 76 ods. 4 O.s.p. a v zmysle neho svoje rozhodnutie neodôvodňoval, odvolací súd dôsledne preskúmal dôvody uvedené v návrhu na začatie konania a na nariadenie predbežného opatrenia. Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia a listinných dôkazov založených v spise dospel k záveru, že súd prvého stupňa správne posúdil splnenie podmienok na nariadenie predbežného opatrenia.

K jednotlivým odvolacím námietkam odvolací súd uvádza :

Otázku absolútnej neplatnosti darovacej zmluvy bude súd musieť skúmať ako predbežnú otázku v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia, a preto je argumentácia odporcu v tomto smere (vplyv veku a choroby pôvodnej navrhovateľky na platnosť zmluvy) v konaní o nariadenie predbežného opatrenia právne irelevantná.

V danej veci bol podaný návrh na nariadenie predbežného opatrenia podľa § 102 ods. 1 O.s.p., teda po začatí konania. Pre konanie podľa tohto ustanovenia sa primerane použijú ustanovenia § 74 a nasl. O.s.p.. Podľa názoru odvolacieho súdu, pod primeranosťou treba rozumieť aj možnosť nariadiť predbežné opatrenie aj z dôvodu, ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený, hoci tento dôvod ust. § 102 *expressis verbis* neuvádza. Totiž aj obavu, že výkon súdneho rozhodnutia bude ohrozený možno vyložiť tak, že zahŕňa potrebu dočasnej úpravy pomerov.

Podľa odvolacieho súdu, vzhľadom na predmet konania vo veci samej, ktorý zahŕňa aj posúdenie a rozhodnutie otázky neplatnosti darovacej zmluvy ako otázky predbežnej, je vzhľadom na všetky okolnosti uvedené v návrhu, ktoré budú predmetom dokazovania vo veci samej po skončení dedičského konania po poručiteľke (pôvodnej navrhovateľke), existuje a existovala potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov konania, a to práve z obavy, že by bol výkon súdneho rozhodnutia ohrozený.

Ani námietku porušenia ústavných práv odporcu tým, že predbežné opatrenie bolo nariadené napriek tomu, že na základe príkazu na zaistenie finančných prostriedkov na účte odporcu, ktorý bol vydaný príslušným orgánom policajného zboru (dvojnásobné zaistenie finančných prostriedkov odporcu) odvolací súd nevyhodnotil ako dôvodnú. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že výsledok predmetného občianskoprávneho konania nebude závislý od výsledku trestného konania. Ak orgány činné v trestnom konaní na základe výsledkov vyšetrovania dospejú k záveru, že nedošlo k spáchaniu trestného činu, príkaz na zaistenie finančných prostriedkov bude zrušený. To však neznamená, že dokazovaním v predmetnej veci súd nemôže prísť k právnomu záveru, že darovacia zmluva zo dňa 3.1.2013, uzatvorená medzi pôvodnou navrhovateľkou a odporcom, je neplatná. V takom prípade by už neexistovalo žiadne zaistenie finančných prostriedkov odporcu rozhodnutím policajného orgánu a možný výkon súdneho rozhodnutia by mohol byť ohrozený, čomu nasvedčuje aj tá skutočnosť, že na účte odporcu vo VÚB, na ktorý bola z účtu pôvodnej navrhovateľky poukázaná suma 135.000,- eur, bola v čase vydania príkazu na zaistenie peňažných prostriedkov dňa 6.2.2013 (po 1 mesiaci) už len finančná čiastka 118.525,55 eur. Už aj táto skutočnosť oprávnené vyvoláva obavy o ohrození možného výkonu rozhodnutia, ktorý sa v prípade úspechu navrhovateľky v konaní z časového hľadiska nedá predpokladať.

V súvislosti s námietkou odporcu, že splnomocnenie, ktoré pôvodná navrhovateľka udelila svojmu právnomu zástupcovi, ho neopravňuje ju zastupovať v tomto konaní, odvolací súd preskúmal predmetné splnomocnenie udelené spoločnosti Consilior Iuris s.r.o. dňa 15.1.2013. Z neho vyplýva, že navrhovateľka splnomocnila svojho právneho zástupcu na zastupovanie v konaní o určenie neplatnosti darovacej zmluvy, ako aj v konaní o vrátenie daru. Hoci predmetom tohto konania vo veci samej je vydanie bezdôvodného obohatenia, je nesporné, že v rámci tohto konania bude ako predbežná otázka riešená neplatnosť darovacej zmluvy, a až v prípade, že súd dospeje k záveru o jej neplatnosti, bude rozhodovať o uplatnenom nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, čo fakticky znamená vrátenie peňažných prostriedkov označených v zmluve ako dar. Vzhľadom na uvedené, podľa názoru odvolacieho súdu táto nepresnosť vo vymedzení predmetu konania v splnomocnení právneho zástupcu pôvodnej navrhovateľky zo dňa 15.1.2013 nemá za následok, že by tento právny zástupca nebol oprávnený za navrhovateľku podať návrh na vydanie bezdôvodného opatrenia. V záujme odstránenia akýchkoľvek pochybností mal však súd prvého stupňa vyzvať navrhovateľku na odstránenie uvedenej nepresnosti.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

O trovách odvolacieho konania spojených s konaním o nariadenie predbežného opatrenia rozhodne súd prvého stupňa v konečnom rozhodnutí vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.